

The Nightmare Before Christmas - 2-disk spesialutgave

The Nightmare Before Christmas - 2-disk spesialutgave

Jula blir aldri den samme igjen etter at Jack Skellington og Tim Burton har tuklet med den! En fantastisk film som fortjener juleklassikerstatus.

Tim Burton's The Nightmare Before Christmas
Henry Selick
Skellington Productions Inc., Touchstone Pictures, Walt Disney Pictures
1993
Walt Disney Studios Home Entertainment
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
73 min.
2

7

Grusomt god jul

Tim Burton. Muligens den beste historiefortelleren i min generasjon. Hans nærmest magiske evne til å skape alternative univers på film har fascinert siden de første kortfilmene og fortsetter å kapre nye tilhengere med sine gjennomførte filmer. Karrieren til Burton begynte med animasjon hos Disney tidlig på 1980-tallet og animasjon er et uttrykk han stadig kommer tilbake til.

Utviklingen av *The Nightmare Before Christmas* startet mens Burton ennå var hos Disney i form av et dikt og skisser til karakterer, men det var regissør Henry Selick og et team av de skarpeste stop-motion-animatørene som realiserte Burtons fantastiske fortelling. Filmen viderefører Burtons fascinasjon for det mørke og henter inspirasjon fra tysk ekspresjonisme og goth-estetikk.

I filmen introduseres vi for gresskarkongen Jack Skellington i det nok en vellykket Halloween-feiring er over. Til tross for hyllesten opplever Jack livet i Halloween Town som rutinepreget og kjedelig. Da han en dag tumler over døren som fører til Christmas Town forandrer alt seg. Der opplever Jack julens gleder og i et forvirret forsøk på å bringe julen til Halloween Town, kidnappes julenissen (eller Santa Claws som Jack tror han heter) og verden får servert en jul som ingen vil glemme.

Det er noe elskelig over skjellettet med baseballhode som utgjør Jack. Til tross for den lange, tynne kroppen er han overraskende uttrykksfull. Vi følger hans følelsesmessige berg-og-

dalbaneferd gjennom oppdagelsen av jula og det desperate forsøket til å få innbyggerne i Halloween Town til å forstå gleden ved å glede andre.

Likeså hjerteskjærende er skjebnen til Sally, tøydokka som er sydd sammen av den helgale professoren Dr. Finkelstein. Som den eneste innbyggeren med tilnærmet sammenhengende tankevirksomhet, står hennes mentale og emosjonelle kapasitet i sterk kontrast til hennes sammenraskede ytre. Hennes åpenbare kjærlighet til Jack er hennes drivkraft, en drivkraft som bidrar til å redde situasjonen for Jack som velmenende, men akk så mislykket julenisse.

Karaktermangfoldet, særlig i Halloween Town, er imponerende. Det er Tim Burtons opprinnelige historie og karakterer som danner grunnlaget for denne rikdommen. Det er i det hele tatt mange likhetstrekk i universet og karakterene som utgjør

The Nightmare Before Christmas og flere av Burtons live-action filmer. Likhetene er særlig tydelig i de samtidige filmene

Edward Scissorhands (1990) og

Batman Returns (1992), men det er også mulig å se fellestrekk i senere filmer som

Sleepy Hollow (1999) og musikalen

Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street (2007).

En avgjørende suksessfaktor for

The Nightmare Before Christmas er musikken og Burtons langvarige samarbeid med Oingo Boingo-sjef Danny Elfman. Hans maleriske musikalske innpakning går som hånd i hanske med det burtonske univers. Musikken fungerer som en gjennomgående fortellerstemme og bidrar til komikk, spenning og generell galskap i klassisk Elfman-stil. Det er mange høydepunkt, men min musikalske favoritt er Oogie Boogies herlige cabarenummer etter å ha fanget julenissen.

Det som virkelig skiller

The Nightmare Before Christmas fra andre stop-motion-filmer er ambisjonsnivået når det kommer til animasjon, design og prosjektets størrelse. Produksjonen varte i tre år og var på den tiden det mest ambisiøse stop-motion-prosjektet som var gjennomført. Animasjonen er glitrende og spekket med så mange enestående detaljer at det er nok til å ta pusten fra de fleste animasjonstilhengere. Filmen får en særegen atmosfære når scenografi, karakterer og lyssetting smelter sammen til en opphøyd helhet. Med norske briller på kan det hevdes at verden ikke har sett større stop-motion-prosjekt siden Ivo Caprinos mesterverk *Flåklypa Grand Prix* (1975).

I alt er

The Nightmare Before Christmas en fest fra ende til annen. Det finnes ingen dødpunkter i filmen og utforming imponerer like sterkt som historien og karakterene. Filmen er en triumf for regissør Henry Selick og kan i ettertid se ut til å bli hans sterkeste øyeblikk på film.

Utgivelsen:

Disney slår på stortromma når *The Nightmare Before Christmas* nå kommer ut som dobbel spesialutgave. Bilde og lyd er pusset opp og fremstår i all sin opprinnelige kvalitet. Det er spesielt bildet som imponerer på denne utgivelsen. Det er ingen komprimeringsfeil å skue underveis og selv de mørkeste partiene fremstår med all dybde og fargekvalitet intakt.

Det er likevel ekstramaterialet som gjør utgivelsen til et ?må ha?. Her serveres en fyldig dokumentar om produksjonen, samt skissemateriell, testanimasjoner og trailere. Høydepunktene er Burtons tidlige kortfilmer; live-action filmen *Frankenweenie* (1984) (som nå utvikles til en helaftens animasjonsfilm), samt animasjonsfilmen *Vincent* (1982). Begge filmene viser hvilket potensial som lå i Burton allerede som fersk filmskaper..

Nok et høydepunkt er Christopher Lees lesning av Tim Burtons opprinnelige dikt som utgjør grunnlaget for *The Nightmare Before Christmas*. Lee leser med sterk innlevelse og hever diktet til høyder hvor en annen amerikansk mester, Edgar Allen Poe, tidligere har regjert grunnen alene.

Kommentarsporet har en imponerende besetning med Tim Burton, Henry Selick og Danny Elfman på plass. Dessverre lever ikke kommentarsporet opp til potensialet. Produsentene har ikke maktet å samle disse tre storhetene i ett rom og fått dem til å samtale rundt filmen. Isteden er de separate kommentarene klippet sammen til å utgjøre kommentarsporet. Det er interessant nok, men man går glipp av interaksjonen mellom disse kjempene.

Samlet sett er denne gjenutgivelsen av *The Nightmare Before Christmas* en selvsagt investering for dem som har et snev av forkjærlighet for det mørke og mystiske. Men filmen bør også innfinne seg i ethvert møblert filmhjem. En klassiker.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 12.12.08

Takk til Walt Disney Studios Home Entertainment for anmeldereksemplar.

Ja
[NightmareBC cover;](#)